

Л. Г. Бригінська, ПАТ “ВіЕйБі Банк”, м. Київ

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАНКІВ УКРАЇНИ

В Україні, попри тенденцію масштабного зростання банківських ресурсів (за 2005–2010 рр. ресурсна база банків України збільшилася в 9,5 раза, а темпи її щорічного зростання знаходилися в межах 55,9–70,1 %), помітно загострилися проблеми територіальної незбалансованості ресурсної бази банків.

Слід зазначити, що проблема непропорційності регіональної структури ресурсної бази банківської системи України обумовлена особливостями регіональної структури самої банківської системи. Варто зазначити, що в 9 областях України відсутні самостійні банки – юридичні особи, а тому деякі регіони перетворилися на стійких ресурсних донорів.

У процесі дослідження нами здійснено групування областей України за рівнем концентрації банків і виявлено, що в регіоні високої концентрації зосереджено 2/3 всіх банків України. До групи з середньою концентрацією увійшли промислові області (регіони) з обласними центрами “мільйонниками”. Менш густонаселені області та області з низьким рівнем розвитку промисловості увійшли до групи з низькою концентрацією банків. Оцінка структури залучених коштів банками у розрізі регіональних груп у 2010 р. свідчить про те, що в регіоні високої концентрації банків, тобто в Київському регіоні, було залучено майже таку ж саму частку коштів, як і в групах середньої та низької концентрації. Очевидно, що систему акумулювання коштів у регіонах низької концентрації банків компенсує розгалужена мережа банківських підрозділів (філій і відділень) банків – юридичних осіб, що належать до інших груп регіональної концентрації. Іншими словами, пропозиція грошових коштів не залежить від кількості наявних банків.

Цілком очевидно й те, що в більшості регіонів України існує дисбаланс попиту та пропозиції грошових коштів. Це насамперед виявляється у розриві між обсягами залучених банками депозитів і наданих кредитів. Так, 21 з 25 областей України можна віднести до категорії “чистих кредиторів”, тоді як лише 4 області являють собою “чистих позичальників”. Однак, якщо в цілому в Україні показник співвідношення залучених ресурсів і обсягів наданих позик становив близько 25 %, то в окремих областях досліджувані диспропорції значно перевищують зазначену межу. Нерівномірність територіального розміщення юридично самостійних банківських установ за відсутності повноцінного механізму переливання коштів як у межах одного банку, так і на національному рівні може спричинити депресивність розвитку окремих регіонів, зменшення ефективності банківської діяльності тощо.

Отже, подальші дослідження регіональних аспектів ресурсного забезпечення банків України повинні бути орієнтовані насамперед на визначення фінансових інструментів і механізмів, спрямованих на

максимально ефективного формування власного капіталу банку та портфеля залучених і запозичених коштів, розробку нових, більш ефективних форм роботи банків на регіональних фінансових ринках щодо залучення ресурсів.

Бригінська, Л.Г. Регіональні аспекти ресурсного забезпечення банків України [Текст] / Л.Г. Бригінська // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27–28 жовтня 2011 р.) .) : у 2 т. – Суми : УАБС НБУ, 2011. – Т. 2. – С. 96–97.